

Det medicinsk-etiska perspektivet - tandvården

Gunilla Klingberg

gunilla.klingberg@tandlakarforbundet.se

Sveriges Tandläkarförbund

Etiskt perspektiv

- Alla har samma rätt till tandvård oavsett ålder, kön, etnicitet, social ställning....
- Tandläkaren:
 - skall i sin yrkesgärning låta sig ledas av människokärlek och ärlighet. Det främsta målet skall vara patientens hälsa och välbefinnande (1)
 - skall bedriva sin verksamhet i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet...(2)
 - skall iakttaga tystnad i fråga om det han/hon under sin yrkesutövning fått höra eller kunnat iakttaga hos sina patienter (6)

Kunskap?

- Det saknas samlad kunskap om
 - Vårdbehov
 - Utförd vård
 - Vilka söker vård och varför
 - Vilka söker inte vård och hur mår de
 - Tandvårdens kompetens att möta individerna
 - Rutiner

**Tandvård till papperslösa
Vad säger lagen och hur fungerar det i praktiken?**

Idakajsa Sand
Institutionen för odontologi
Karolinska Institutet
Huddinge

Lena Karlsson
Handledare
Leg. Tandhygienist
Institutionen för odontologi
Karolinska Institutet
Huddinge

Papperslös, men inte tandlös

- En studie om behov av och
tillgång till tandvård för
papperslösa i Göteborgsområdet

Sofie Jansson, Petra Koch, Jennie Overmeer, Daniel Andersson

Handledare: Catharina Hägglin ötdl odont dr, Sara Mros ST-tdl

Sahlgrenska akademien

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Sveriges Tandläkarförbund

Behov av tandvård bland asylsökande och gömda

(med fokus
på barn)
2007/2008

 Transkulturellt Centrum
STOCKHOLMS LÄNS LANDSTING

Sveriges Tandläkarförbund

Vårdbehov

- Uppdämt vårdbehov hos vissa
- Akuta besvär
 - Tandvärk
 - Tappade fyllningar
 - Värk från käkleder och tuggmuskulatur
- Rädsla när söker tandvård
 - Att bli röjd
 - Tandvårdsrädsla, flashbacks tortyr

Tandvårdens organisation

- Fri tandvård upp till och med 19 år ålders
 - Landstinget huvudman, men fritt vårdval
- Vuxna betalar själva betydande del
 - Tandvårdsstödet – allmänt tandvårdsbidrag; högkostnadsskydd
- Särskilda grupper
 - Tandvård inom ramen för hälso- och sjukvårdens högkostnadsskydd

Dilemma – vuxna

- Asylsökande rätt till akuttandvård – LMA kort
 - Betalar 50 kr
 - Definition av akuttandvård
- Papperslösa, gömda – rätt till akuttandvård
 - Själva stå för kostanden
 - Några landsting – akuttandvård 50 kr
- Möjlighet att få ekonomisk hjälp?
- Klinikens kostnader?

Barn och ungdom

- FNs barnkonvention
- 18 år
- Samma vård som andra jämnåriga
 - Kallas till tandvården
 - Fullständig tandvård utan kostnad
 - Omfattas av preventionsprogram

Dilemma barn- och ungdom

- Hur säkerställer vi att alla barn nås av tandvården; kallas etc?
- Hur mår barn som lever gömda?
 - Skyldighet att företräda barnen, ex SOL och anmälningsskyldighet, socialtjänsten tvungna att vid förfrågan uppge adress

Tandvårdens utmaningar

- Rutiner på alla mottagningar – trygg miljö
- Information – personal och patienter
- Nå ut till alla barn
- Akuttandvård – begränsning
- Kunskap/kartläggning tandhälsa och vårdbehov
- Ekonomisk ersättning
- Både offentlig och privat vårdgivare

Munnen tillhör kroppen

- Patientsäker vård
- Vård för asylsökande, gömda och papperslösa – inkludera munnen!
- Varje tandläkare ska ge den vård en patient behöver oavsett juridisk status

